

Detaliųjų archeologinių tyrimų Klaipėdos piliavietėje (10303),

Klaipėdos m. sav., Klaipėdos m., 2017 m.

PAŽYMA

2017 05 31

Klaipėda

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
KLAIPĖDOS SKYRIUS
GAUTA

2017 m. 06 mėn. 02 d.
Nr. 1 Kl-280

2017 m. gegužės mėn. UAB „Uostamiesčio projektas“ Klaipėdos piliavietės (10303) teritorijoje užsakė detaliuosius archeologinius tyrimus. Pagal Klaipėdos piliavietės (10303) bei pilies ir bastionų komplekso (848) tvarkybos darbų planą, šiuo metu per piliavietės teritoriją einančią Priešpilio gatvę ketinama iškelti į pietus nuo dabartinės jos vietos. Naujai projektuojama gatvė, remiantis sukauptais ankstesniais tyrimų duomenimis, turėtų aplenkti buvusį pilies pietrytinį bastioną. Minėto bastiono smaigalio vieta nėra tiksliai nustatyta, todėl prieš gatvės iškėlimo darbus spėjamoje Klaipėdos pilies pietrytinio bastiono smaigalio vietoje buvo atlikti archeologiniai tyrimai.

Leidimas vykdyti detaliuosius archeologinius tyrimus LA-157 išduotas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos 2017-05-10 (žr. priedą Nr.1).

2017 m. detaliųjų archeologinių tyrimų metu buvo tyrinėta viena 10x3 m dydžio perkasa, iš viso 30 m² plotas (žr. priedus Nr. 2-3). Atlikus archeologinius tyrimus nustatyta:

1. Perkasoje po paviršiniu iki 50 cm storio griuvenų ir niveliaciniams sluoksniams, rastas apie 40-90 cm storio permaišytas juodžemio su negausiomis raudono molio plytų griuvenėlėmis sluoksniu. Jame aptikta keletas XX a. radinių (vinys, porcelianinių indų šukės), pavienių raudono molio plytų (6x12x24 cm) ir jų fragmentų. Giliau, vidutiniškai iki 2 m gylio visame perkaso plote fiksuotas permaišytas juodžemis su pavienėmis smulkiomis raudono molio plytų duženėlėmis. Šiame sluoksnyje fiksuoti negausūs XIX-XX a. radiniai (kelios lietuviškos tarpukario prekių plombos, spygliuotos vielos fragmentai, porcelianinių ir akmens masės indų šukės) bei radiniai datuojami nuo XVII a. (puodų ir puodynų šukės, keletas koklių fragmentų). Vidutiniškai nuo H_{abs} 1,20 m pastarasis permaišyto juodžemio sluoksniu visame perkaso plote tapo šlapias. Perkasoje pradėjus kauptis vandeniui, tiriamas plotas sumažintas, ties senelėmis suformavus 1 m pločio pakopas. Pietinėje perkaso dalyje žemiau H_{abs} 1,00 m buvo pasiektas vandeningo pilkšvo smėlio su organikos priemaišomis ir pavieniais smulkiais raudonų molio plytų fragmenteliais paviršius. Šioje perkaso dalyje

įsigilinus vidutiniškai iki H_{abs} 0,25 m gylio, tyrimai nutraukti, nes gruntiniai vandenys plaudami smėlį ėmė sparčiai griauti sienelės.

Šiaurinėje perkasos dalyje fiksuota įvairių XX a. paklotų komunikacijų vamzdžių bei čia anksčiau stovėjusio sandėlio pamatų liekanos. Komunikacijų vamzdžiai kloti vidutiniškai 0,50-1,30 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 2,37-1,45 m). Tyrimai šioje perkasos dalyje dėl pradėjusio gausiai sunktis gruntinio vandens vykdyti iki H_{abs} 0,62 m gylio.

2. Siekiant nustatyti giliau esančių sluoksnių stratigrafiją padaryti 6 grunto zondai: 3 – palei perkasos šiaurės vakarinę sienelę ir 3 – perkasos viduryje. Pagal gautus mėginių rezultatus tirtame perkasos plote, žinoma, kad pilkšvo vandeningo smėlio sluoksnis plonėja iš pietų į šiaurę. Tai geriausiai matoma pietinėje perkasos dalyje. Zonduojant šiaurinėje perkasos dalyje pilkšvas vandeningas smėlis nepasiektas. Čia nuo H_{abs} 0,62-0,96 m fiksuotas vieno metro storio vandeningo smėlingo priemolio sluoksnis.

3. Perkasoje pietrytinio bastiono smaigalio liekanų nepavyko užfiksuoti, spėjama, kad jos turėtų būti šiaurinėje perkasos dalyje po paklotomis komunikacijomis ir tęstis dar apie kelis metrus į rytus nuo tirtos perkasos rytinio kampo. Labiausiai tikėtina, kad vandeningas pilkšvas smėlis rodo bastioną juosusio griovio vietą, o šiaurinėje perkasos dalyje fiksuotas smėlingas priemolis – bastiono vietą.

Paminklosauginiai reikalavimai:

Detaliųjų archeologinių tyrimų metu spėjamoje Klaipėdos pilies pietrytinio bastiono smaigalio vietoje jo liekanų dėl tyrimams itin nepalankių aplinkybių nepavyko aptikti. Pagal fiksuotą sluoksnių stratigrafiją galima manyti, kad bastiono smaigalys turėtų būti šiaurinėje perkasos dalyje, po XX a. paklotomis komunikacijomis ir tęstis apie 2 m į rytus nuo tirtos perkasos rytinio kampo (X 319717,22; Y 6178187,87).

Priedamų priedų sąrašas:

Priedas Nr. 1. Archeologinių tyrimų leidimas.

Priedas Nr. 2. Situacijos planas.

Priedas Nr. 3. Fotonuotraukos.

Archeologė

Donata Stonkutė